

начава, че по време на класическата рецесия СЕ има един период на ускорен растеж (CD) и един период на забавен растеж (DE). По време на подема (AC) има както период на забавен икономически растеж (AB), така и период на ускорен растеж (BC). Разбира се, в много случаи двата вида цикли се припокриват в по-голямата си част. Повече подробности за двата вида цикли са представени в Лахири и др. (2003), Зарноуиц (1992), Зарноуиц, Озилдирим (2002).

Както ще бъде изяснено, за България класическият цикъл е доминантен за периода 1990-1998 г., а цикълът на растежа доминира през периода 1999-2006 г.

Цикълът на растежа зависи от метода за изчисляване на тренда. Различните видове филтри могат да доведат до определяне на различен дългосрочен тренд. Един от основните методи, който е използван и в настоящата статия, е филтърът на Ходрик-Прескот (1997). Това е метод за изглаждане на временни редове с цел оценяване на дългосрочния тренд като компонент на временния ред. Това е двустранен линеен филтър, който избира стойност на тренда s_t на сезонно изгладения временен ред y_t , при ограничения за втората последователна разлика на s_t , като минимизира следния израз:

$$\sum_{t=1}^T (y_t - s_t)^2 + \lambda \sum_{t=2}^{T-1} [(s_{t+1} - s_t) - (s_{t+1} - s_{t-1})]^2.$$

Параметърът λ управлява степента на изгладеност на реда (σ). Колкото е по-голяма стойността на λ , толкова по-изгладен е временният ред. При $\lambda = \infty$ трендът s_t се приближава по линеен тренд. Ходрик и Прескот предлагат следните стойности за λ : 100 - за годишни данни, 1600 - за тримесечни, и 14400 - за месечни данни. Зарноуиц и Озилдирим (2002) предлагат $\lambda = 108000$ за месечни данни. При изчисленията за настоящата статия се оказва, че разликата в резултатите при $\lambda = 14400$ и $\lambda = 108000$ е минимална и може да се пренебрегне.

Друг алтернативен метод за определяне на дългосрочния тренд е т. нар. "тренд на осреднената фаза" (Phase Average Trend (PAT) - английски термин, предложен от Бошан и Ибанкс (1978). По-късно Зарноуиц и Озилдирим (2002) показват, че трендът на Ходрик и Прескот по принцип е много близък до тренда на осреднената фаза.

2. СЪВПАДАЩ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОР

Използването на БВП за характеризирание на текущото състояние на агрегатната икономическа активност и за определяне на повратните точки, или хронологията, на бизнес цикъла в България е много ограничено. От една страна, данните са само тримесечни и не са налични за част от периода на това изследване. От